

ER PANT KUN FOR DÅSER OG FLASKER?

De fleste af jer har nok prøvet at betale og få udbetalt pant for dåser og flasker til sodavand. Men har du tænkt nærmere over, hvad der ligger bag, og om det er muligt at bruge en pantordning på andre ting?

I Danmark har vi pant på en lang række flasker og dåser til drikkevarer. Det gør, at det plast, glas og aluminium, som dåserne og flaskerne er lavet af, bliver genbrugt og genanvendt, enten ved at de bliver vasket og fyldt igen eller omsmeltet til nye ting

På den måde skal vi ikke ud og hente nye materialer i naturen, hver gang vi skal lave nye dåser eller flasker. Og vi er faktisk rigtig gode til at aflevere dåser og flasker med pant på tilbage til genbrug og genanvendelse. 96 % af alle flasker og dåser med pant på bliver afleveret tilbage.

AKTIVITET 2

Design en pantordning

I denne aktivitet skal I designe en pantordning for en udvalgt ting.

I klassen har I snakket om forskellige ting, der er pant på, og stemt om, hvilke ting I synes der burde være pant på.

I har sikkert også snakket om, hvor stor panten skal være.

Nu skal I udtænke et pantsystem på noget andet end flasker og dåser. Tag f.eks. udgangspunkt i nogle af de ting, I har snakket om i klassen. Men find også gerne på andre ting. Få inspiration på næste side.

I skal lave en præsentation af jeres ide, enten på computer/tablet eller som en plakat.

I skal bruge

- Karton eller pap
- Tusch og saks
- Udprintede billeder

Eller

- Computer/tablet med internetadgang til at lave jeres præsentation

Overvej disse spørgsmål, når I skal lave jeres pantsystem:

Hvad skal der være pant på?

Hvorfor skal der pant på denne slags ting?

Hvor meget skal man betale?

Hvor skal tingen afleveres?

Hvad kan det blive brugt til?

Plastik i skraldespanden

Hver dansker smider 22 kg plastik i skraldespanden om året.

Blandt andet 127 indkøbsposer og 7,5 kg indpakning til mad og drikke.

Genanvendelse

Kun 1 % af plasten hjemme fra danskerne bliver genanvendt.

Kunne en pantordning hjælpe?

Tøj i skraldespanden

Hver dansker forbruger i gennemsnit 12 kg tøj om året.

Hvis man går ud fra, at disse 12 kg erstatter gammelt tøj, så har hver dansker altså hvert år 12 kg tøjaffald. Men hvad sker der med det?

Halvdelen bliver forbrændt i Danmark, enten fordi folk smider det i skraldespanden, eller fordi de organisationer som indsamler tøj, sender det til forbrænding fremfor genanvendelse, hvis det ikke kan genbruges og sælges som brugt tøj.

Genbrug og genanvendelse

Den anden halvdel af danskernes tøjaffald bliver solgt videre til udlandet, hvor det måske først bliver solgt som brugt tøj.

Men til sidst, ender 20% med at blive brændt, 15% ender på lossepladsen, 2% forsvinder som slid og kun 13% bliver genanvendt til nyt stof.

Så i alt er det faktisk under 2 kg af det danske tøjaffald, der bliver genanvendt.

Og det genbrug der foregår, f.eks. når nogle arver tøj, ved man meget lidt om.

Kunne en pantordning hjælpe?

Elektronik i skraldespanden

Danskerne afleverer i høj grad deres aflagte elektronik til forskellige indsamlinger, men hvert år smider vi alligevel 7 stykker elektronik i skraldespanden.

Det handler mest om elektriske tandbørster, ure, hovedtelefoner, lomme- og cykellygter, men hvert år ender også over 17.000 mobiltelefoner i skraldespanden.

Genanvendelse:

83 % af danskerne ved godt, at mobiltelefoner skal afleveres til genanvendelse.

Hvis alle de mobiltelefoner, der ender i skraldespanden blev genanvendt, ville vi have guld nok til mere end 1.000 guldringe (5,3 kg).

Kunne en pantordning hjælpe?

Metal i skraldespanden

Hver dansker smider ca. 5 kg metal i skraldespanden om året.

Det drejer sig blandt andet om 76 øl- og sodavandsdåser uden pant, mens der kun ender 1 pantdåse i skraldespanden.

Derudover ender omkring 2 kg konservesdåser (35 stk.) i skraldespanden om året pr. dansker.

Genanvendelse

Danskerne sender kun 10 % af deres metalaffald til genanvendelse. Det sker især igennem storskrald og genbrugsstationen.

Kunne en pantordning hjælpe?

ORDFORKLARING

Genbrug

At genbruge betyder, at man bruger en ting igen, men uden at lave den om til noget andet. F.eks. genbruger man en sodavandsflaske, når man vasker den og fylder den med ny sodavand.

Genanvende

At genanvende betyder, at man bruger det materiale, som tingen er lavet af, til at lave noget andet. F.eks. genanvender man, hvis man smelter en vandflaske af plastik om til en fleecetrøje.

Pant

I Danmark har vi pant på mange flasker og dåser. Det betyder, at vi betaler lidt ekstra, når vi køber flasker og dåser. Når vi afleverer flasken igen i butikken, får vi så pengene igen. Det kender du sikkert godt. Pantsystemet er med til at gøre, at flere flasker og dåser bliver genbrugt og genanvendt.

Ressource

Ressourcer er materialer, der skal til for at lave vores ting. De fleste af ressourcerne, der bruges til at lave tingene fra vores hverdag, kommer fra naturen. F.eks. er sand og kalk ressourcer, når man bruger det til at lave glas af. Men vores affald kan også være en ressource, hvis det kan bruges igen. Tomme syltetøjsglas er en ressource, når de smeltes om og bruges til at lave nye glasflasker.

